

УДК 336.6, 339.137.2

Роганова Г. О., Додатко Я.Я.

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

**КЛАСТЕРНИЙ АНАЛІЗ ПІДПРИЄМСТВ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
УКРАЇНИ В РАМКАХ АНАЛІЗУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ**

Rohanova H., Dodatko Ya.

National University of Food Technologies, Kyiv, Ukraine

**CLUSTER ANALYSIS OF ENERGY INDUSTRY ENTERPRISES OF UKRAINE
WITHIN THE FRAMEWORK OF COMPETITIVENESS ANALYSIS**

Конкурентоспроможність підприємства передбачає його можливість підтримувати або розширювати своє конкурентне становище на ринку, впливати на ситуацію на ринку, пропонуючи якісні послуги або продукти, що відповідають конкретним потребам споживачів та забезпечують їх ефективність [1, с. 66].

Оцінки рівня конкурентоспроможності того або іншого об'єкта конкуренції є базисом для визначення перспективних напрямків підвищення конкурентоспроможності [2]. Під час оцінки конкурентоспроможності підприємств енергетичної галузі ми скористалися сучасним методом дослідження процесів та закономірностей конкуренції – кластерним аналізом [3, с. 56]. Він був здійснений на підставі аналізу даних фінансової звітності 6 підприємств енергетичної промисловості України.

Розраховані основні показники оцінки структури капіталу та фінансової стійкості досліджуваних підприємств наведено у табл. 1. Саме на основі фінансових коефіцієнтів було здійснено кластеризацію підприємств енергетичної промисловості у програмі SPSS Statistics.

Таблиця 1

Показники фінансової стійкості підприємств енергетики України

Підприємство	коефіцієнт автономії	коефіцієнт фінансового ризику	коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	коефіцієнт фінансового левериджу
АТ КІЕП	0,93	0,26	0,21	0,13
АТ «Укренерго»	0,53	1,41	0,22	0,17
ПАТ «Центренерго»	0,74	0,29	0,38	0,11
ДП НАЕК «Енергоатом»	0,63	0,09	0,6	0,21
ТОВ «Атоменергосервіс»	0,07	14,53	-2,14	0,00
ТОВ «Менерго»	0,09	0,32	0,29	0,00

Джерело: розраховано авторами на основі форм фінансової звітності

До першого кластеру, який характеризується найкращими показниками фінансової стійкості серед усіх досліджуваних підприємств, віднесено 4 підприємства: АТ КІЕП, ПАТ «Центренерго», ДП НАЕК «Енергоатом», ТОВ «Менерго». До другого кластеру віднесено АТ «Укренерго», третього – ТОВ «Атоменергосервіс», яке характеризується найгіршими значеннями коефіцієнтів фінансової стійкості.

В сучасних умовах розвитку в першу чергу, необхідно встановлювати чіткі вимоги для того, щоб поступово підвищувати власну конкурентоспроможність та

реагувати на зміни, які відбуваються в господарській діяльності з метою підтримки стабільного фінансового стану компанії.

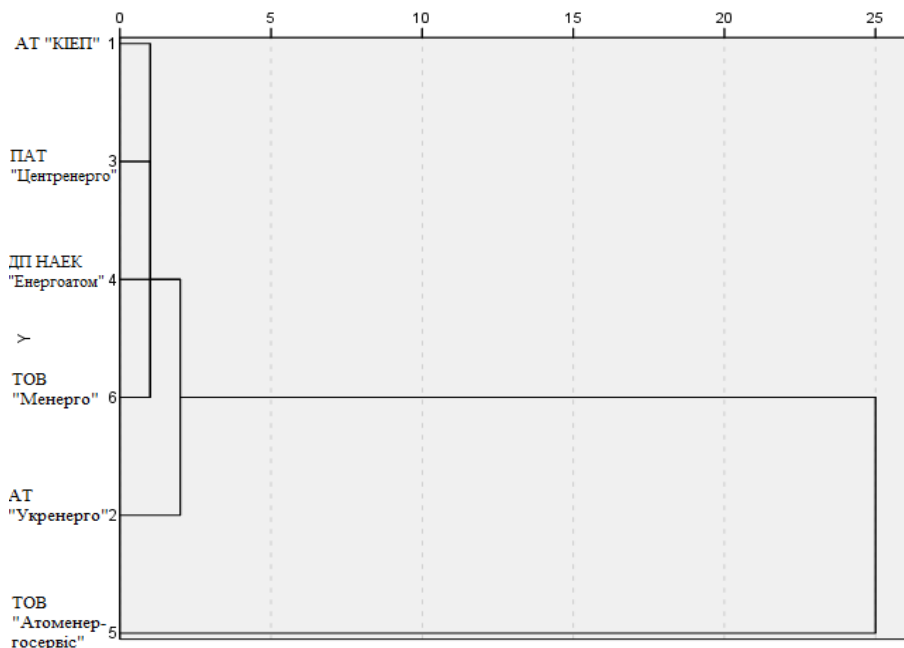

Рис. 1. Кластерний аналіз підприємств енергетичної промисловості України за рівнем їх фінансової стійкості

Джерело: побудовано авторами в SPSS Statistics

Оцінювання конкурентоспроможності та аналіз конкуренції на ринку в енергетичній сфері показав, що для АТ КіЕП ситуація є ускладненою, і тому дана організація змушена активно займатися пошуком відповідної стратегії щодо підвищення власної конкурентоспроможності, а саме вона повинна знайти таке положення на ринку, за якого б компанія змогла якнайкраще захиститися від впливу конкурентів та повернути їхній вплив на свою користь.

Для здійснення збалансованого розвитку організації та створення її більш позитивного іміджу на ринку, АТ КіЕП також необхідно поступово запроваджувати в свою діяльність соціально відповідальну стратегію, адже завдяки їй дана компанія зможе не лише виконувати правові зобов'язання, але й вкладати більше в ресурси, навколишнє середовище, і тим самим підвищити як фінансові результати, так і наявні та потенційні конкурентні переваги.

Список використаних джерел:

1. Головчук Ю. О., Пчелянська Г. О. Особливості формування стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі парадигми інноваційного розвитку. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 66–70. doi: 10.32702/2306-6806.2020.3.66.
2. Захарченко О. В. Конкурентоспроможність підприємств в умовах ринкової економіки : монографія : О. В. Захарченка, М.А. Зайця, В.С. Ніценка. – Одеса: ВМВ, 2015. 571 с.
3. Роганова Г.О., Ковальчук В.Ю. Оцінка конкурентоспроможності підприємства на прикладі ПрАТ "Оболонь". *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2021. № 1(27). С. 53-60. doi: 10.24263/2225-2924-2021-27-1-7.